

Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра театральної режисури

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Рецензентський практикум
Викладач	Захарчук Зоя Олександрівна
Профайл викладача на сайті кафедри	
E-mail викладача	Zakharchuk.a@gmail.com
Посилання на освітній контент в CMS (Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Консультації	Онлайн-консультації: Обговорення поточних питань щодо підготовки студентами практичних занять, видів самостійної роботи, затвердження тем ІНДЗ, надання інформації щодо наявної фахової літератури в методкабінеті кафедри.

2. Опис навчальної дисципліни

ВБ 2.3 «Рецензентський практикум»

Кількість кредитів ЄКТС – 5;

Кількість годин – 150, у тому числі 50 годин аудиторних, 100 годин самостійної роботи.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, 8 семестр.

4. Пререквізити і пост реквізити навчальної програми

Навчальна дисципліна «Рецензентський практикум» належить до вибіркових навчальних дисциплін, є освітнім компонентом циклу професійної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Режисура та майстерність актора», «Теорія драми», «Сценічна мова», «Сценічний рух», «Українська та зарубіжна драматургія», «Сценографія».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (пост реквізитів): «Майстерність актора», «Методика викладання режисури та сценічної майстерності», «Теорія та практика режисерської та акторської діяльності», «Проблеми еволюції сценічного простору», «Сучасні проблеми мистецької практики театру», «Актуальні проблеми режисури».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Рецензентський практикум» є логічним продовженням отримуваних знань про мистецький досвід акторів і режисерів у театральних постановках, ключових проблем сучасного театру та ефективних шляхів їх розв'язання. Майбутньому фахівцю-митцю необхідно вміти дати оцінку реальним явищам мистецької практики, усвідомлювати новітні процеси в царині театру та їх перспективу, успішно використовувати набутий досвід майстрів театру.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Рецензентський практикум» є оволодіння навичками усного та письмового мистецтва аналізу творів театральної критики: рецензій, творчих портретів акторів.

Курс в повній мірі сприяє розширенню та поповненню знань студентів про функціонування сценічного мистецтва в Україні у ХХ–на початку ХХІ століть – історію вітчизняного сценічного мистецтва та театральну практику.

5.3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни «Рецензентський практикум» є :

- ознайомлення студентів із різновидами та специфікою творів театральної критики як складовою театрознавства;
- вироблення в студентів навичок професійного аналізу основних компонентів вистави – драматургії (ідейно-тематичну, сюжетно-композиційну та емоційно-образну своєрідність), акторського виконання, режисури, а також закріплення знань студентів про драматургічний базис: історію написання п'єси, авторські переклади;
- поповнення знань студентів про сучасну театральну практику, історію постановок : творчість режисерів – сценічні прочитання авторської драматургії, творчість акторські техніки, акторську майстерність, художників-сценографів, композиторів, балетмейстерів-хореографів;
- удосконалення культури мовлення професійного спілкування – усного та письмового в оволодінні категоріальним апаратом рецензента.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Предметні компетентності: здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність до адаптації та дії в новій ситуації; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність працювати в команді; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; **здатність** до самостійної розробки відповідного профілю своєї діяльності, художнього творчого вкладу в створення театральної вистави і ефективної взаємодії з іншими учасниками творчого процесу; здатність виступати консультантом постановочних груп з проблем, які відповідають профілю підготовки; здатність до самостійного виконання наукових досліджень і керівництва окремими етапами (розділами) науково-дослідних робіт, невеликих дослідницьких проектів, відповідних вибраному профілю підготовки; здатність до авторської критичної діяльності в формі проблемних статей, великих оглядів, книг (розділів книг), до самостійної редакційної роботи, в редакціях періодичних видань мистецтва; до ініціативної участі в розробці перспективних і поточних програм діяльності театральних організації (репертуарні плани, програми фестивалів, творчих конкурсів); здатність до організаційної роботи з авторами, які виконують замовлення установи мистецтва, організувати роботу з пропаганди театрального мистецтва, в тому числі і використання можливостей радіо, телебачення, інтернету; здатність до реалізації новітніх розробок у галузі театральних технологій, а також суміжних галузей науки і техніки, що забезпечують розширення можливостей художнього вирішення творчих завдань при створенні та експлуатації матеріального оформлення вистав (концертів, видовищ); здатність до виконання управлінських функцій, що відповідають профілю підготовки, в державних і муніципальних органах управління культурою, в театральних організаціях, в творчих спілках та товариствах, в організаціях театральної інфраструктури; здатність викладати дисципліни, пов'язані з історією та теорією театру в освітніх установах України; здатність самостійно підготувати повний комплекс методичних матеріалів до дисциплін, за якими веде педагогічну діяльність.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількості годин			Самостіна робота, кількість годин
		Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	
1.	Тема 1. Театральна критика – особливий вид літературної творчості як складової частини загального театрознавства. Історичний розвиток театральної критики у ХІХ столітті. І. Я. Франко – основоположник українського наукового театрознавства, театральний критик.	2		-	6
1.	Тема 2. Види літературно-критичних творів в галузі мистецтвознавства. Рецензія театральна на одну постановку. Розгорнута рецензія – критичний огляд. Нариси про виконання актором однієї ролі та про ідейно-образне рішення режисером однієї постановки. Театральний портрет майстра сцени. Критично-бібліографічна стаття, присвячена театрознавчій літературі.	2		-	6
2.	Тема 3. Основні напрямки діяльності студента-рецензента. Основні вимоги до написання рецензії. Перелік питань для оцінювання вистави.	2		–	6
2.	Тема 4. Методичні підходи до написання рецензії. Мета	2	2	–	6

	та організація підготовчої роботи для написання якісної рецензії (комплексний аналіз п'єси, критичні матеріали провідних літературознавців, енциклопедичні матеріали, звернення до драматурга, рецензії на вже здійснені постановки). Типові помилки у написанні рецензії.				
3.	Тема 5. Структура рецензії. Складові рецензії. Зразок рецензії та аналіз методичних прийомів її написання на прикладі рецензії Є. Васильєва «Перемога над Берестечком». Порадник театрального рецензента.	2	2	–	6
3.	Тема 6. Функції театральної рецензії. Категоріальний апарат мистецтва аналізу вистави. Послідовність у підготовці та написанні рецензії. Методичні прийоми написання вступної частини рецензії на виставу. Зміст вступних фрагментів.	2		–	10
4.	Тема 7. Методичні прийоми написання рецензії. Методичні прийоми опису режисерського трактування (інтерпретація) літературної основи. Зміст заключної частини рецензії.	2	2	–	5
4.	Тема 8. Методичні прийоми написання	2	2	–	5

	рецензії. Методичні прийоми опису акторської гри. Опис сценографії вистави.				
5.	Тема 9. Стан сучасної театральної критики в Україні. До питання про проблеми генези та функції сучасної критики. Провідні театрознавці про роль сучасного критика в суспільстві.	2	2		5
	Разом	20	10	-	60

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти РДГУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1.	Підготовка до практичних занять	50	Щотижнево, згідно розкладу.	Усне опитування виконаних завдань практичних занять; письмова перевірка виконаних завдань самостійної роботи
2.	Підготовка до лабораторних занять	50	Щотижнево, згідно розкладу.	Усне опитування та письмове перевірка на практичних заняттях.
3.	Підготовка рецензії на виставу, творчий портрет майстра сцени	30	1 раз в семестр	Усний виступ на заліку і письмова перевірка оформлення тексту рецензії тезування
4.	Виконання ІНТЗ (підготовка та оформлення)	20	1 раз в семестр	Усний виступ за матеріалами реферату, письмова перевірка за відповідними вимогами до написання та технічного оформлення.
	Разом	150		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

1. От Софокла до Брехта за сорок театральных вечеров. – 2-е изд. – Москва : Просвещение, 1981. – 336 с.
2. Веселовська Г. І. Більше ніж театр. Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, 2001–2012. – К. : ВД «Антиквар», 2019. – 328 с.
3. Гвоздев А. А. Театральная критика / Сост. и прим. Н. А. Таршис /А. А. Гвоздев. – Ленинград : Искусство, 1987. – 279 с.
4. Записки наукового товариства імені Шевченка. Том ССXLV. Праці театрознавчої комісії. – Львів, 2003. – 723 с.
5. Жилінський І. Ф. Історія театального мистецтва Рівненщини /Науковий редактор Богдан Столярчук. – Рівне : Видавець О. Зень, 2009. – 660 с.
6. Кіно.Театр : ілюстроване видання, аналітичний і водночас популярний мистецький журнал. Рубрика «На сценах». – Київ : ДП «Національне газетно-журнальне видавництво.
7. Коломієць Ростислав. Франківці. – Київ, 1995. – 304 с.
8. Клековкін О. Ю. THEATRICA : Практика сцени. Лексикон /ПСМ НАМ України /О. Ю. Клековкін. – : АртЕк, 2010. – 448 с.
9. Клековкін О. Ю. Театр при століку. Методологія театрознавства: Подорожній щоденник / ПСМ НАМ України / О. Ю. Клековкін. – Київ : Фенікс, 2013. – 432 с.
10. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз)/ Н. Корнієнко. – Київ : Факт, 2000. – 160 с.
11. Пацунов Валерій Петрович. Театральна Вертикаль : крок до образу / Валерій Петрович Пацунов. – Київ : Київський національний університет культури і мистецтв, 2003. – 120 с.
12. Станіславський К. С. Собр. соч. т.У «О театральній критике» / К. С. Станіславський. – Москва : Искусство, 1959.
13. Сценографія. Пошуки власної естетики. 1920–2020 / Упор. : А. І Александрович-Дочевський; текст О. В. Ковальчук. – Київ : ВД «Антиквар», 2019. – 304 с.
14. Український театр ХХ століття/Редкол. : Н. Корнієнко та ін. – Київ : ЛДЛ, 2003. – 512 с.
15. Український театр ХХ століття : Антологія вистав /За заг. ред. М. Гринишиної; Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. – Київ : Фенікс, 2012. – 944 с.
16. Український театр : всеукраїнський ілюстрований науково-популярний журнал. Рубрики : «Рецензія», «Авансцена». – Київ : ДП «Національне газетно-журнальне видавництво».

Допоміжна

1. Белинский В. Статьи и рецензии. Полн. собр. соч. Т. 3. – Москва : Просвещение, 1953-1956.
2. Богатирьов В. О. Сценографічний образ вистави : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтва за спеціальністю «Театральне мистецтво» / В. О. Богатирьов. – Рівне : О. Зень, 2017. – 212 с.
3. Блавацький Володимир. Статті й рецензії різних років //В орбіті світового театру. – Київ–Харків–Нью-Йорк : видавництво МП Коць, 1995. – С. 179–200.
4. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія : жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія/Є. М. Васильєв. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. – 532 с.
5. Відлуння давніх свят. Про творчість Віктора Шуклакова /Уклад. Т. Бирченко-Шулакова. – Київ : ООО Алефа, – 2013. – 284 с.
6. Віктор Марущенко. Франківці. Миттєвості /Марущенко Віктор. – Київ : ВД «Антиквар», 2019. – 112 с.
4. Вороний М. К. Театр і драма : Збірка статей / Упоряд., вступ. ст. О. К. Бабишкіна. – Київ : Мистецтво, 1989. – 408 с.
5. Галич Олександр. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича / Олександр Галич, Віталій Назарець, Євген Васильєв. – 4-е стереотип.. – Київ : Либідь, 2008. – 488 с.

6. Федеріко Гарсія Лорка. Думки про мистецтво. /Упоряд., пер. з ісп., передм. та прим. Миїхайла Москаленка /Гарсія Лорка Федеріко. – Київ : 1975. – 192 с.
7. Корнієнко Неллі. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика.

Спроба нелінійності : монографія; Нац. центр театр. мистецтва ім. Леся Курбаса. – Київ : 2010. – 258 с.

8. Курбасівські читання : Наук. вісник/ Нац. центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2013. – № 8 : «Актуальне мистецтво». – 280 с.
9. Курбасівські читання : Наук. вісник/ Нац. центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2016. – № 11 : Культура як субект. Майдан. Війна. Екстрема. – 186 с.
10. Курбасівські читання : Наук. Вісник/ Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2017. – № 12 : Україна 2017. Реформи в галузі культури. Підсумки та перспективи. – 180 с. Культура як субект. Майдан. Війна. Екстрема. – 186 с.
11. Курбасівські читання : Наук. вісник/ Нац. центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2018. – № 13 : Перфомативність альність. – 286 с.
12. Курбасівські читання : Наук. Вісник/Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2019. – № 14 : Перший міжнародний ФОРУМ «КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ. УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ». – 228 с.
13. Лазебник Ю. Проблеми літературної майстерності в журналістиці /Ю. Лазебник. – Київ : 1963.
14. Малютіна Н. П. Українська драматургія кінця ХІХ–початку ХХ століття : аспекти родо-жанрової динаміки : Монографія. –Одеса : Астропринт, 2006. –352 с.
15. Майман Е. Теория и практика литературного анализа / Е. Майман. – Москва : Прсвещение, 1984.
16. Максимова В. А. ...И рождается чудо спектакля : Кн. для учащихся. – Москва : Просвещение, 1980. – 176 с.
17. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2016. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
18. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2017. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
19. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2019. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
20. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2018. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
21. Очерки истории русской театральной критики. Конец ХУІІІ–первая половина ХІХ века. Под ред. А. Я Альтшуллера. – Ленинград : Искусство, 1975. – 384 с.
22. Попов А. Д. Художественная целостность спектакля /А. Д. Попов. – Москва : Искусство, 1959. – 203 с.
23. Савчин Лілія. Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр /Л. М. Савчин. – Монографія. – Рівне : Волинські обереги, 2010. – 332 с.
24. Саксаганський П. «Думки про театр». – Київ : Мистецтво, 1955. – 233 с.
25. Тальников Д. А. «Театральная эстетика Белинского». – Москва : Искусство, 1962.
26. Холодов Е. Статьи и рецензии ранних лет / Е. Холодов. – Москва : Искусство, 1979. – 327 с.
27. Франко І. Про театр і драматургію / І. Франко. – Київ : К.А.Н. УРСР, 1957.
28. Юрій Смолич. Про театр : збірник статей, рецензій, нарисів. – Київ : Мистецтво, 1977. – 216 с.

29 Яків Мамонтов. Театральна публіцистика. / Упоряд., вступ. ст. Перепелиці П. П. / Мамонтов Яків. – Київ : Мистецтво, 1967. – 328 с.

8. Контроль та оцінка результатів навчання

Навчальні досягнення з дисципліни «Рецензентський практикум» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100:

Практичні заняття (усне опитування виконаних завдань практичних занять; письмова перевірка виконаних завдань самостійної роботи) – 28 балів, лабораторні заняття (усне опитування та письмове перевірка) – 12 балів, самостійна робота (усне та письмове опитування на практичних заняттях, письмова перевірка навчальних завдань) – 10 балів, ІНТЗ (у вигляді реферату) – 10 балів, залік (письмове опитування) – 40 балів.

Якщо здобувач освітнього рівня бакалавр протягом семестру за підсумками поточного контролю набрав менше 60 балів, то до заліку, екзамену не допускається.

9. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освітнього рівня «бакалавр» активний в обговорюванні дискусійних тем, на практичних та лабораторних заняттях, під час усного опитування, відповідально ставиться до опрацювання завдань для письмової перевірки опитувань, виявляє ретельність у підготовці ІНТЗ.

10. Політика доброчесності.

Здобувач освітнього рівня «бакалавр», повинен дотримуватися політики доброчесності у написанні рецензій, творчих портретів та ІНТЗ. Здана заздалегідь робота на перевірку наявності плагіату у разі виявленого такого зобов'язує доопрацювати вказані види роботи.